ECLI:LV:AT:2024:0627.SKA059724.8.L
Nr. 670005724, SKA-597/2024
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2024.gada 27.jūnijā

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. A/ blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2024.gada 10.aprīļa lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt pieteicēja pieteikumu.

[2] No tiesneša lēmuma izriet, ka pieteicējs ar iesniegumu vērsās Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldē, Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūrā, kā arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā un lūdza izvērtēt Mākslu izglītības kompetences centra „Nacionālā Mākslu vidusskola" struktūrvienības „Rīgas Baleta skola", kuras audzēkne ir pieteicēja meita, amatpersonu un darbinieku rīcības atbilstību iespējamajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs pārsūtīja iesniegumu pēc piekritības Izglītības kvalitātes valsts dienestam, kas iesniegumu izvērtēšanai un atbildes sniegšanai nosūtīja Kultūras ministrijai. Ministrija izvērtēja iesniegumā norādīto informāciju un par to nosūtīja pieteicējam vēstuli. Saistībā ar ministrijas rīcību pieteicējs vērsās administratīvajā tiesā.

Tiesnesis konstatēja, ka pieteicējs ar prasījumu uzdot Kultūras ministrijai un Latvijas Nacionālajam kultūras centram dzēst iegūtos pieteicēja meitas datus, kā arī aizliegt turpināt personas datu apstrādi bez juridiska pamata, nav vērsies iestādē un tādējādi nav ievērojis normatīvajos aktos noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību (Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 5.punkts). Savukārt prasījumus atzīt par prettiesisku Kultūras ministrijas rīcību – iesnieguma izskatīšanu, ziņu sagrozīšanu, vēstules nosūtīšanu citām iestādēm un izglītojamās mātei – un atsaukt vēstulē norādītās ziņas tiesnesis atzina par tādiem, kas nav izskatāmi administratīvā procesa kārtībā (Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punkts).

[3] Pārbaudot pārsūdzēto rajona tiesas tiesneša lēmumu un blakus sūdzību, senatoru kolēģija atzīst, ka tiesnesis pamatoti atteicis pieņemt pieteikumu.

[4] Pieteicējs blakus sūdzībā norādījis, ka nav pareizs tiesneša secinājums, ka pieteicējam jāvēršas iestādē ar iesniegumu, kurā izteikti iebildumi par personas datu apstrādi un izteikts prasījums par datu dzēšanu. Šis prasījums izriet no ministrijas faktiskās rīcības, apstrādājot pieteicēja meitas īpašu kategoriju personas datus, ko pieteicējs lūdzis atzīt par prettiesisku. Pieteicējs norāda, ka nepastāv tāda ārpustiesas izskatīšanas kārtība, kuru pieteicējs nebūtu ievērojis.

Senatoru kolēģija konstatē, ka pieteicējs pieteikumā skaidri norādījis prasījumu: uzdot Kultūras ministrijai un Latvijas Nacionālajam kultūras centram dzēst prettiesiski iegūtos pieteicēja meitas datus, kā arī aizliegt turpināt personas datu apstrādi bez juridiska pamata. Rajona tiesas tiesnesis šo prasījumu ir izlēmis, norādot, ka pieteicējs ar šādu prasījumu nav vērsies vispirms iestādē.

Senatoru kolēģija norāda, ka lietas iepriekšējā ārpustiesas izskatīšana ir obligāta pirmstiesas procedūra. Tādēļ pieteikuma pieņemšana un izskatīšana tiesā nav pieļaujama, ja strīdus jautājumu ir paredzēts nodot, bet tas nav nodots izskatīšanai iestādē (*Senāta 2016.gada 30.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-713/2016, A420480513, 7.punkts*). Rajona tiesas tiesnesis no Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 17. un 21.panta pamatoti izdarījis secinājumu, ka pieteicējam ar prasījumu aizliegt turpināt personas datu apstrādi un dzēst iegūtos datus vispirms bija jāvēršas attiecīgajā iestādē, lai tā varētu šos prasījumus izvērtēt un pieņemt lēmumu. Tikai pēc šī lēmuma pieņemšanas ir iespējama administratīvās tiesas kontrole Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Šajā gadījumā nav strīda, ka pieteicējs ar šādu prasījumu iestādē nav vērsies. Pieteicēja blakus sūdzībā norādītie argumenti, ka pieteicēja bērna datu apstrāde nav saistāma ne ar pieteicēja bērna subjektīvo interešu, ne būtisku sabiedrības interešu aizskārumu, pārsniedz Senāta vērtējamo jautājumu, vai rajona tiesas tiesnesis pamatoti atteicis pieņemt pieteikumu sakarā ar to, ka nav ievērota lietas iepriekšējā ārpustiesas izskatīšanas kārtība. Šie argumenti vērsti uz minēto prasījumu izskatīšanu pēc būtības tad, ja lieta tiktu ierosināta.

[5] Pieteicējs blakus sūdzībā arī norādījis, ka tiesnesis ignorējis faktu, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs pārsūtīja iesniegumu nevis Kultūras ministrijai, bet gan Izglītības kvalitātes valsts dienestam. Ministrijai neesot ar likumu piešķirta kompetence īstenot kriminālprocesu vai administratīvā pārkāpuma procesu. Pieteicējs arī norādījis apsvērumus par to, ka ministrija vēstulē izplata nepatiesas ziņas, radot pieteicēja subjektīvo interešu aizskārumu, proti, pieteicējs uzskata, ka neatkarīgi no tā, kādā veidā ziņas ir iegūtas un kas ir šo ziņu sniedzējs, ministrija vēstulē nepārprotami apstiprina šīs ziņas, nesniedzot pierādījumus konkrētu ziņu patiesumam.

Senatoru kolēģija vispirms norāda, ka Kultūras ministrija konkrētajā gadījumā ir sniegusi savu vērtējumu saistībā ar pieteicēja iesniegumā norādītajiem apstākļiem, jo Izglītības kvalitātes valsts dienests tai bija pārsūtījis no Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja saņemto pieteicēja iesniegumu. Ministrijai pieteicēja iesniegums tika nosūtīts izvērtēšanai un atbildes sniegšanai kā Mākslu izglītības kompetences centra „Nacionālā Mākslu vidusskola" struktūrvienības „Rīgas Baleta skola" dibinātājai, kuras kompetencē saskaņā ar Izglītības likuma 29.panta 1. un 4.punktu ir pārraudzīt normatīvo aktu ievērošanu un novērtēt izglītības iestādes vadītāja profesionālo darbību. Attiecīgi ministrija reaģēja uz saņemtajām ziņām un veica pārbaudi saistībā ar iesniegumā norādītajiem apstākļiem par iespējamiem pārkāpumiem tās padotībā esošajā izglītības iestādē. Par pārbaudi un tās rezultātiem ministrija informēja iesaistītās personas un iestādes.

Līdz ar to Kultūras ministrija iesniegumu ir izvērtējusi savas kompetences ietvaros, veicot uzraudzību pār tās padotībā esošo izglītības iestādi, kam nav saistības nedz ar administratīvā pārkāpuma procesu, nedz kriminālprocesu. Rajona tiesas tiesnesis, citstarp sagatavošanas tiesas sēdē skaidrojot, ko pieteicējs uzskata par ministrijas īstenotu faktisko rīcību (paskaidrojumu pieprasīšana, ziņu sagrozīšana, vēstules nosūtīšana izglītojamās mātei, pārbaudes rezultātu apkopošana), pamatoti atzina, ka pieteicēja norādītās ministrijas darbības ir uzraugošās iestādes veikta iekšējā pārbaude un tās rezultātu

apkopšana vēstulē, kas nav uzskatāma par faktisko rīcību Administratīvā procesa likuma izpratnē. Proti, šāda uzraugošās iestādes pārvaldes darbība nav vērsta pret pieteicēju un viņa meitu kā iestādes faktiskā rīcība Administratīvā procesa likuma izpratnē, jo tā nerada faktiskas sekas. Tādēļ arī prasījums saistībā ar šīs vēstules saturu nav pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā. Savukārt pieteicēja argumenti, kas attiecas uz to, vai citas iestādes, kurās pieteicējs vērsies ar mērķi saukt noteiktas personas pie kriminālatbildības, ir izvērtējušas pieteicēja norādītos apstākļus, nav saistāmi ar aplūkojamo jautājumu par Kultūras ministrijas rīcības kontroli tiesā.

[6] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2024.gada 10.aprīļa lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Meldere Senatore Dz. Amerika Senatore I. Višķere